

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

KOMMUNIKATSIOON VALITSUSSUHETES TÖÖANDJATE KESKLIIDU LOBIKOOLITUSE III MOODUL

Agu Uudelepp, PhD
30.11. ja 02.12.2016

CLARO
consulting

Tänane kava

Käsitletavad teemad:

- Raadio- ja teleintervjuud;
- püstijalaintervjuu vs otse-eeter.

Meeldetuletus sõnumi ettevalmistamisest

- Mõelge üks lause. Mida ma tahan öelda?
- Vastake ühele küsimusele. Mis huvitab avalikkust?
- Keskenduge arusaadavusele. Kas iga minu sõna on asjatundmatuile arusaadav?
- Nähke karisid. Kas miski minu öeldust võib olla meediale põnevam kui see, mida mina tahan öelda?

Silmast-silma intervjuu

Plussid:

- Kõige kontrollitum sõnumi edastamise võimalus
- Silmside
- Ajakirjanikult vahetu tagasiside
- Võimalik lisada isikupära
- Kehakeelega on võimalik panna rõhuasetusi

Miinused:

- Ajamahukas
- Metakeel võib alt vedada
- Kehakeel võib alt vedada

Uudis- vs otsestuudio

Uudislõik:

- Küsitakse palju, kasutatakse vähe
- Kindlasti lõigatakse
- Vastuse pikkus on oluline
- Vigu võib saada parandada
- Ettevalmistusaeg tavaliselt lühem
- Väitlus oponentiga on keeruline

Otsestuudio:

- Kõik läheb eetrisse
- Oluline tuleb kohe algul ära öelda
- Kõnevoor on kasulik enda käes hoida
- Kõik komistused on kuulda/näha
- Ettevalmistusaeg on tavaliselt pikem
- Väitlus oponentiga on vahetu

Raadiointervjuud

Rusikareegel 1:

Oluline sõnum peab mahtuma 30 sekundi sisse!

Raadiointervjuud

Rusikareegel 2:

Hääl ja kõnemaneeer määravad, kuidas sõnum vastu võetakse!

Raadiointervjuud

- Rääkige rahulikult ja enesekindlalt
- Kasutage võimalikult lihtsat tavakeelset sõnastust
- Rääkige hääl enne soojaks
- Vältige täitehäälitsusi ja parasiitsõnu
- Olge inimlik ja empaatiline
- Keskenduge lahendusele mitte probleemile
- Kasutage arve võimalikult vähe
- Võtke võimalusel sõnum lõpus kokku

Teleintervjuud

Rusikareegel 1:

Oluline sõnum peab mahtuma 30 sekundi sisse!

Teleintervjuud

Rusikareegel 2:

Alati tuleb kontrollida, kes või mis koos endaga kaadrise satub!

Teleintervjuud

- Rääkige alati inimesele, mitte kaamerale
- Pidage arvudega piiri
- Naeratage, kui kontekst seda võimaldab
- Rääkige tavalise häälega
- Hoidke kehakeel elus
- Vältige täitehääletsusi
- Rääkige hääl enne soojaks
- Vältige peent erialakeelt
- Võtke võimalusel oma sõnum lõpus kokku

Eriolukorrad e.

ajakirjanike tööriistakast

- Pealtnäha lihtsate küsimuste esitamine
- Küsimuste kuhjamine
- Vaikides ootamine
- Meeleoluvahetused
- Ebatäpsed järeldused või eeldused
- Liialdatud küsimused
- Sama asja küsimine eri nurkade alt üha uuesti
- Intervjuu teeseldud lõpetamine

Eriolukordade lahendamine

- Alati tuleb jääda rahulikuks
- Ebatäpsused tuleb kohe kummutada
- Kummalise statistika algallikat tuleks küsida
- Oma sõnum peab olema positiivsete sõnadega
- Väärjäreldestega ei tohi leppida
- Ettevalmistamata sõnavõttudega ei tasu esineda
- Lõdvaks võib lasta alles siis, kui ajakirjanik on lahkunud

Teemaarenduse suunamine

- Olge veetlev: „Mul on hea meel, et te seda küsisite, kuid praegusel hetkel on olulisem ...“
- Olge otsekohene: „Sellele küsimusele vastamine ei ole minu pädevus. Küll aga ...“
- Kasutage küsimust hüppelauana: „Enne sellele küsimusele vastamist tuleb käsitada ...“
- Tõlgendage küsimust: „Nagu ma aru saan, on huvi teada saada ...“
- Keelduge tõlgendusest: „Jah, nii on võimalik ka küsida, kuid ...“

Teemaarenduse suunamine edasijõudnutele

Kui tunnete end piisavalt enesekindlalt ja suudate üheaegselt rääkida ning mõelda, siis lihtsalt siduge oma sõnum iga küsimuse külge.

Praktiline harjutus

- Oma liidu teemal uudisintervjuu andmine.
- Stuudiointervjuu uue koalitsiooni kontekstis.

Mooduli kokkuvõte

- Raadios ja teles on isikupära sama oluline kui sisu.
- Raadios määrab väga palju hääl, teles karisma.
- Meta- ja kehakeel eristavad õiged patustest.
- Kõige olulisem on täpselt teada, mida öelda ja siis meeles pidada, et see sõnum tuleb ka tõepoolest öelda!